

Patoloji Dernekleri Federasyonu

PATOLOJİ DERNEKLERİ FEDERASYONU ETİK YÖNERGE TASLAĞI

GEREKÇE: TTB UDEK kararı gereğince, Federasyon Yönetim Kurulunun önerileri doğrultusunda bu çalışma yapılmıştır.

GENEL KONULAR:

Madde 1.Tanım:

- 1.1. Etik: İnsan yaşamını ilgilendiren konularda yapılabilecek hareketlerin sınırları, davranışın öncesinde yol gösterici ve sınırlayıcı kural arın tümü.
- 1.2. Tıbbi Etik: Hekimin kendi hakları ve hasta hakları ile birlikte, doğru mesleki yaklaşımın kurulmasına ilişkin prensipler.
- 1.3. Etik Kurul; Patoloji alanında çalışanların, mesleki uygulama standartlarını geliştirme, bu konuda rehber bilgiler ve standartlar oluşturma çalışmaları sırasında, bu çalışmaları gerçekleştiren kişi, kurum ve kuruluşların uygulamalarda karşılaştıkları sorunların belirlenmesi ve giderilmesi için öneriler geliştirir. Bu süreçte ortaya çıkan sorun ve konuları ulusal ve evrensel yasalar ve etik ilkeler çerçevesinde inceler ve bu konuda görüş bildirir. Patoloji Dernekleri Federasyonunun bir alt kurulu olarak çalışır.

Madde 2. Etik Kurulun Kuruluş ve Üyelerin Nitelikleri:

Yönetim Kurulu Üye adaylarını belirlemede kul anılan yöntemle belirlenen en az 14 (on dört) aday arasından Genel Kurul tarafından kapalı oyla üç yıl için seçilen 7'si asil, 7'si yedek üyelerden oluşur. Patoloji Dernekleri Federasyonunu oluşturan her dernekten bir üye ile en az bir tanesi dernek üyesi aynı zamanda patoloji uzmanlık belgesi de olan bir Adli Tıp uzmanı bu kurulda yer alır. Bu üyeler, kendi aralarında oylama yaparak bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir sekreter seçerler. Etik kurula seçilebilmek için, adayın, tüzükte asli üyelik için gerekli koşul ardan başka, Patoloji alanında en az 10 yıl ık meslek deneyimine sahip olması, Profesör, Doçent yada T.C. Sağlık Bakanlığı Patoloji Klinik Şefi unvanlarını taşıması gereklidir.

Madde 3. Amaç ve Kapsam: Bu yönerge, Patoloji Dernekleri

Patoloji Dernekleri Federasyonu

Federasyonunun yapılacak olan bilimsel araştırma, yayın, sağlık hizmetleri uygulamaları ve eğitim-öğretim gibi temel etkinliklerinde etik ilkeleri açısından mevcut ilke ve kural ar doğrultusunda görüş bildirmek, gerektiğinde yenilerini oluşturmak, bunların uygulamalarına ait ilkeleri saptamakla yükümlü Etik Kurulu'nun görevlerini ve çalışma biçimini düzenler.

Ayrıca; Etik kurulu meslek onurunun korunması için her türlü tedbiri alır, gelen şikayetleri Federasyon tüzüğü, yönetmelik, etik yönerge, düzenleme ve kanunlar çerçevesinde değerlendirir ve oluşturduğu görüşleri Patoloji Dernekleri Federasyonu Onur Kuruluna bildirir. Federasyon Onur Kurulu, değerlendirmesi sonucu aldığı kararı uygulanması için Patoloji Dernekleri Federasyonu Yönetim Kuruluna iletir.

Etik kurulun çalışmaları kapsamında;

- 3.1. Patoloji eğitim standartlarının geliştirilmesini etik ilkeler yönünden desteklemek.
- 3.2. Bu eğitim standartlarının uygulanmasını sağlamak, izlemek ve bu konularda etik ilkeler açısından yapılması gereken asgari standartları belirlemek.
- 3.3. Etik uygulama ilkelerinin gönül ülük temelinde kabulüne yönelik standartları oluşturmak.
- 3.4. Patoloji alanında uzmanlık sınavlarında hekimlerin etik ilkeler hakkında yeterliliklerinin de sinanmasını sağlamak yada oluşturulacak Uzmanlık Yeterlilik Kurulunun gerçekleştireceği sınavlarda bu ilkelerle ilgili sınamaları uygun yöntemlerle sağlamak.
- 3.5. Bildirilen sorunların etik ihlali içerip içermediğine karar vermek.
- 3.6. Patoloji alanında yapılması planlanan bilimsel bir çalışmanın etik yönden uygunluğunu incelemek. Şikayet edilmesi halinde, yayınlanmış bir bilimsel çalışmada herhangi bir etik ihlalinin olup olmadığı hakkında görüş oluşturmak.
- 3.7. Patoloji lisans üstü ve sürekli mesleki eğitim süreci çerçevesinde, etik bilincin geliştirilip, yaygınlaştırılması için çalışmalar yapmaktır.

Madde 4. Çalışma ilkeleri:

- 4.1. Patoloji Dernekleri Federasyonu tüzüğüne uygun olarak kurulan bir çalışma organıdır.
- 4.2. Federasyonun bilimsel olarak çalışan özerk bir çalışma organıdır.
- 4.3. Giderleri, Patoloji Dernekleri Federasyonunun gider esasları göz önünde bulundurularak, Federasyon bütçesinden karşılanır.

Patoloji Dernekleri Federasyonu

4.4. Etik kurulun, Patoloji alanındaki tüm çalışmalarını, kamu yararına ve insan haklarına uygun olup, ulusal yasalar ve ulusal üstü etik ilkeler ile yine ulusal ve ulusal üstü sözleşme ve bildirgeler çerçevesinde yürütülür.

Madde 5. Etik Kurulun çalışma usul eri:

5.1. Kurul, başkanın çağrısıyla, başkan tarafından belirlenen gündemi görüşmek üzere en az altı ayda bir kere toplanır. Gerektiğinde başkanın veya etik kurul üyelerinin salt çoğunluğunun çağrısı üzerine olağanüstü toplantılar yapılabilir. Toplantı, en az üye tam sayısının yarısından bir fazlasının katılımı ile yapılır. Başkanın olmadığı durumlarda, başkan yardımcısı toplantıyı yönetir.

Kurul, değerlendirmelerini başvuru belge ve dosyaları üzerinden yapar, Gerektiğinde ilgili kişilerden yazılı ve sözlü bilgiler alır. Başvurularla ilgili sonuç raporunu en geç toplantı tarihinden sonraki 60 gün içinde hazırlar. Kararlar toplantılarda salt çoğunlukla alınır. Oy eşitliği durumunda sonuç bu şekilde Patoloji Dernekleri Federasyonu Onur Kuruluna bildirilir. Kararlara itirazı olan üyelerin karşı oy gerekçeleri, karar altında özet olarak kaydedilir.

5.2. Kurul başkanı ve üyeleri kendileri veya kurumları ile ilgili olan konuların görüşüldüğü toplantılara katılamazlar.

5.3. Toplantıya katılmayan üyelerin mazeretleri toplantı tutanağına yazılır. Kurul toplantılarına katılmakta özen göstermeyen üyeler uyarılır ve iki defa üst üste kurul toplantılarına geçerli ve kabul gören mazeretsiz katılmayanların üyeliği düşmüş sayılır.

5.4. Toplantı gündemi, kurul başkanı tarafından üyelerin teklifleri de dikkate alınarak belirlenir ve toplantıdan tercihan on beş (15) gün önce üyelere dağıtılır. Acil toplantı çağrılarında bu süreç dikkate alınmayabilir. 6. Kurul kararları temel mesleki etik ilkeler hakkında görüş niteliğinde olup, bu kararlar Patoloji Dernekleri Federasyonu Onur Kurulu ve Federasyon Yönetim Kuruluna sunulur. Sonuç kararı ve uygulaması federasyon yönetim kurulundandır.

7. Kurula Başvuru

7.1. Etik kurula yapılacak tüm başvurular Patoloji Dernekleri Federasyonu Yönetim Kurulu Başkanlığına sunulur. Federasyon Yönetim Kurulunun uygun görmesi halinde incelenmek ve görüş alınmak üzere Patoloji Dernekleri Federasyonu Etik Kuruluna iletilir.

Patoloji Dernekleri Federasyonu

7.2. Etik Kurul'dan ayrıca tarafsız bilirkişi etik onayı almak için yapılan bilimsel araştırma başvuruları için, araştırmacılar kendi bağlı oldukları, ilgili etik kurulunun olur belgesi ile birlikte matbu olarak hazırlanmış Patoloji Dernekleri Federasyonu Etik Kurul Başvuru Formu'nu doldurur ve konu ile ilgili belgeleri Federasyon Başkanlığı'na teslim eder. (Ek : Etik KurulBaşvuru Formu)

7.3.Yapılacak her araştırma, bir Patoloji öğretim üyesi, Patoloji Şefi, uzman veya onun sorumluluğu ve denetimi altında olan araştırmacı ve / veya araştırmacılar tarafından yürütülür.

7.4. Tüm araştırmalar Ulusal ve uluslar arası yasa, sözleşme ve bildiregelere uygun olmak zorunluluğundadır.

7.5. Yapılacak araştırmaların amacı, içeriği, doğurabileceği zarar ve tehlikeleri, varsa araştırmada yer alan gönül ülere eksiksiz ve yazılı olarak anlatılarak, gönül ü kişilerden yazılı aydınlatılmış onam belgesi (Ek : Aydınlatılmış Onam Belgesi) alınır. Araştırma sırasında ortaya çıkacak beklenmeyen etkiler, yan etkiler ve istenmeyen etkiler, bunların araştırma ile doğrudan ve/veya dolaylı ilişkisi 7 gün içinde etik kurula bildirilir. Ancak ortaya çıkan sorunun çok ciddi olması ve/veya ölümlü sonuçlanması halinde durumu Etik Kurul'a bildirilme süresi 24 saattir. Gerektiğinde, sorumlu araştırmacı, bağlı olduğu Yerel Etik Kurula davet edilerek, araştırma ile ilgili bilgi alınabilir.

7.6. Araştırmanın herhangi bir nedenle durdurulması halinde durum, durdurulma nedenleri ile birlikte Patoloji Dernekleri Federasyonu Etik Kuruluna bildirilir.

7.7. Araştırmanın bitiminde Patoloji Dernekleri Federasyonu Etik Kuruluna sonuç raporu ile birlikte bilgi verilir. Araştırmayla ilgili tüm belgeler Etik Kurulun talebi halinde sunulmak üzere, çalışma yayınlanmış ise, yayından sonraki bir yıl süre ile, yayınlanmamış ise, çalışma bitim tarihinden itibaren beş yıl süre ile saklanır.

7.8. Araştırmanın her türlü hukuki ve mali sorumluluğu araştırmayı yapan ve varsa destekleyen kişi, kurum ve kuruluşlara aittir.

7.9. Rutin Uygulama ve Konsültasyonlarda Patoloji Uzmanlarının Etik yönden değerlendirilmesi ve uyulması gereken temel ilkeler;

a) Rutin Uygulamalarda patolog ve yardımcı tıbbi personelin, klinik hekim ve hasta ile olan mesleki uygulamaları, paylaşım ve iletişim ilkelerinde, başta aydınlatılmış onam olmak üzere, öngörülen ve ortaya çıkabilecek etik sorunlara yaklaşım, bu konuda yetkili kılınan Patoloji Dernekleri Federasyonu Etik Kurulunca hazırlanan bir yönerge ile belirlenir. Bu yönerge ulusal sınırlarda faaliyet gösteren tüm Patoloji Uzman ve Yardımcıları için bir rehber niteliği taşır. (Ek: Rutin Patoloji Çalışmaları Etik İlkeler Yönergesi)

b) Patoloji Konsültasyon ilkeleri, yöntem ve uyulması öngörülen temel etik kural ar ile

Patoloji Dernekleri Federasyonu

değerleri içeren bir yönerge Patoloji Dernekleri Federasyonu Etik Kurulunca hazırlanır. Bu yönerge ulusal sınırlarda faaliyet göstern tüm Patolojlara uyulması öngörülen bir rehber niteliği taşır. (Ek : Patoloji Uygulamalarında Konsültasyon Etiği Yönergesi)

8.İnceleme Yöntemi

Etik kurula yapılan çeşitli konulardaki başvurular, konunun içeriğine göre etik kural ar çerçevesinde değerlendirilir. Patoloji Dernekleri Federasyonu Etik Kurulu, Ulusal veya uluslar arası metinlerde düzenlenmemiş bir etik sorunla karşılaştığında, bir öngörüş oluşturur ve Patoloji Dernekleri Federasyonu Onur – Yönetim Kuruluna bu görüşü bir ilke kararı verilmek üzere sunar. İncelemeye sunulan konuda Patoloji Dernekleri Federasyonu Etik Kurulu, gerektiğinde uzman görüşü alabilir.

9. Kurul kararı:

Federasyon Etik Kurulu kararları bağlayıcı ve sonuç kararı şeklinde olmayıp, Patoloji Dernekleri Federasyonu Onur ve Yönetim Kurul arına görüş niteliğindedir.

Patoloji Dernekleri Federasyonu Onur ve Yönetim Kurul arının isteği üzerine, Etik Kurul, Federasyonun, etik ilkeleri ve çalışmaları ile bağdaşmayan, Federasyon amaçlarına aykırı hareketlerde bulunan veya Federasyon çalışmalarını engel eyen davranışlar sergileyen kişi yada kurum, kuruluşlar hakkında görüş oluşturarak bunu Onur ve Yönetim Kurul arına bildirir. Yüksek Öğrenim Kanununa veya Devlet Memurları Kanununa aykırı fiil saptanması halinde olay, Federasyon Yönetim Kurulu aracılığı ile kişinin çalıştığı Kuruma ve Türk Tabipler Birliğine durum iletilir. Ulusal yasalara aykırılık ve eylemde suç unsurundan şüphe edilmesi halinde Türk Ceza Yasasının ilgili maddesi gereğince, durum ilgili makamlara bildirilir.

10. Yürürlülük:

Bu yönetmelik Patoloji Dernekleri Federasyonu Genel Kurulu tarafından kabul edildikten sonra yürürlüğe girer.

11. Yürütme:

Bu yönetmeliği Patoloji Dernekleri Federasyonu Genel Kurulu adına Yönetim Kurulu ve Yönetim Kurulu Başkanı yürütür.